

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 21. maj 2019
Kontor: EU-retskontoret
Sagsbeh: Evin Botansen
Sagsnr.: 2019-3051-0022
Dok.: 1072302

Samlenotat vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområde, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg den 6.7. juni 2019

Side:

- 4-18** Punkt 1: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om, hvilken lov der finder anvendelse med hensyn til virkningerne for tredjepart ved overdragelse af fordringer
- *Fremskridtsrapport*
- 19-28** Punkt 2: Kommissionens ændringsforslag til Rådets Forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter) (forkyndelsesforordningen)
- *Politisk drøftelse*
- 29-35** Punkt 3: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde mel-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

lem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område

- *Politisk drøftelse*

36-38	Punkt 4:	Den fremtidige EU-retlige regulering af den materielle strafferet: konklusioner/formandsskabets rapport - <i>Politisk drøftelse</i>
39-42	Punkt 5:	Vejen frem for gensidig anerkendelse på det strafferetlige område. Opfølgning på rådskonklusionerne fra december 2018 - <i>Politisk drøftelse</i>
43-45	Punkt 6:	Rådskonklusioner om forbedring af synergien mellem retlige netværk oprettet af Rådet på området for strafferetligt samarbejde og mellem disse netværk og Eurojust - <i>Vedtagelse af rådskonklusioner</i>
46-49	Punkt 7:	Rådets forordning (EU) 2017/1939 af 12. oktober 2017 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) - <i>Statusorientering</i>
50-53	Punkt 8:	Forhandlingsmandat til en aftale mellem EU og USA om adgang til e-beviser - <i>Vedtagelse af forhandlingsmandat</i>
54-57	Punkt 9:	Forhandlingsmandat til 2. tillægsprotokol til Europarådets Budapestkonvention

- *Vedtagelse af forhandlingsmandat*

58-61	Punkt 10:	Lagring af data (logning) - <i>Vedtagelse af rådskonklusioner</i>
62-65	Punkt 11:	Opdatering om samarbejde mellem kompetente myndigheder, der håndterer terrorbekæmpelse - <i>Meningsudveksling</i>
66-68	Punkt 12:	Fremtiden for det grænseoverskridende samarbejde mellem de retshåndhævende myndigheder - <i>Politisk drøftelse</i>

Punkt 1: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om, hvilken lov der finder anvendelse med hensyn til virkningerne for tredjepart ved overdragelse af fordringer

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

Forslaget er omfattet af retsforbeholdet.

KOM (2018) 96 endelig

1. Resumé

Forslaget er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6. – 7. juni 2019 med henblik på fremlæggelse af en fremskridtsrapport. Forslaget er omfattet af retsforbeholdet. Kommissionen har den 12. marts 2018 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om, hvilken lov der finder anvendelse med hensyn til virkningerne for tredjepart ved overdragelse af fordringer. Forslaget er fremsat som led i Kommissionens handlingsplan for etablering af en kapitalmarkedsunion. Forslaget har til formål at fremme grænseoverskridende transaktioner af fordringer ved at øge retssikkerheden gennem fastsættelse af ens lovvalgsregler med hensyn til virkningerne for tredjemand ved overdragelse af fordringer. Med forslaget vil der blive skabt ens regler for, hvilken national lovgivning der skal regulere de ejendomsretlige aspekter i forhold til en fordring, der er blevet overdraget på grænseoverskridende basis. Det gælder særligt for konflikter i forhold til, om det er erhververen eller tredjemand, der har ejendomsretten over en overdraget fordring, og hvem der har fortrinsret til fordringen. Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Det foreliggende forslag giver ikke anledning til at foretage ændringer i dansk lovgivning og har ikke statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Regeringen er umiddelbart positivt indstillet over for forslaget, om end tvivlsspørgsmål bør afklares.

2. Baggrund

I september 2015 udsendte Kommissionen en handlingsplan for etablering af en kapitalmarkedsunion ('CMU Action Plan'). Handlingsplanen indeholder de grundelementer, der efter Kommissionens opfattelse er nødvendige for at etablere en velfungerende og integreret kapitalmarkedsunion senest i 2019. Det fremgår af handlingsplanen, at Kommissionen - for at fremme

grænseoverskridende investeringer - vil ”foreslå ensartede regler, som med juridisk sikkerhed fastslår, hvilken national lovgivning der skal gælde for tredjepart ved overdragelsen af fordringer”.

Spørgsmålet om, hvilket lands regler der skal gælde for tredjemand ved overdragelsen af fordringer, blev behandlet første gang i forbindelse med Kommissionens forslag til Rom I-forordningen. Rom I-forordningen vedrører, hvilket lands regler der skal finde anvendelse på kontraktforhold på grænseoverskridende basis. Kommissionens forslag til Rom I-forordningen indeholdt en lovvalgsregel i forhold til virkningerne for tredjemand, men denne blev ikke taget med i den endelige forordning. I artikel 27, stk. 2, i Rom I-forordningen indførtes i stedet en bestemmelse, der pålægger Kommissionen at fremlægge en rapport om spørgsmålet, om nødvendigt ledsaget af et forslag til ændring af forordningen.

Til dette formål – og som opfølgning på handlingsplanen – udgav Kommissionen i september 2016 sin rapport om virkningerne for tredjemand ved overdragelsen af fordringer. I rapporten konkluderes det, at ensartede lovvalgsregler, der regulerer retsvirkningerne af overdragelserne over for tredjeparter samt spørgsmålene om rangorden mellem konkurrerende erhververe eller mellem erhververe og andre rettighedshavere, vil styrke retssikkerheden og mindske de indbyggede praktiske problemer og sagsomkostninger i forbindelse med de aktuelle forskelle mellem de forskellige medlemsstaters løsninger.

På den baggrund fremsatte Kommissionen den 12. marts 2018 nærværende forordningsforslag.

Forslaget har været behandlet på en række embedsmandsarbejdsgruppemøder. Der er fortsat uenighed om, hvordan reglerne om lovvalg med hensyn til virkningerne for tredjeparter ved overdragelse af fordringer skal udformes.

Det er forventningen, at det fremsatte forordningsforslag som følge af arbejdsgruppens drøftelser vil blive ændret på en række områder, inden forhandlingerne med Europa-Parlamentet indledes.

Forordningsforslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 81, stk. 2, litra c, om etablering af et samarbejde om civilretlige spørgsmål med grænseoverskridende virkninger, herunder foranstaltninger der skal sikre forene-

lighed mellem medlemsstaternes regler om lovvalg. Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294, dvs. med Europa-Parlamentet som medlovgiver. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

I henhold til artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender) deltager Danmark ikke i en kommende vedtagelse af det foreliggende forordningsforslag, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Forordningen vil dog alligevel kunne få betydning for personer og virksomheder mv., der er hjemmehørende i Danmark, og som bliver parter i overdragelser af fordringer med grænseoverskridende elementer, hvis der opstår spørgsmål om virkningerne for tredjeparter. Det skyldes, at nationale domstole vil lægge national ret til grund, når det skal beslutes, hvilket lands lov der finder anvendelse. Hvis der anlægges sag ved en dansk domstol, vil de danske domstole således anvende dansk ret (som ikke omfatter forordningen), når lovvalget skal fastslås. Hvis sagen anlægges ved tyske domstole, vil de derimod anvende tysk ret (som omfatter forordningen). Det afgørende for, om forordningen finder anvendelse i en konkret sag, er således, om der anlægges sag ved en national domstol, der er beliggende i en medlemsstat, hvor forordningen er gældende.

Forslaget er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på fremlæggelse af en fremskridtsrapport for arbejdet med forslaget.

3. Formål og indhold

Følgende gennemgang er baseret på Kommissionens oprindelige forslag fra marts 2018 samt udviklingen i de løbende forhandlinger på arbejdsgruppenniveau.

3.1. Indledning

Kommissionens forordningsforslag fastsætter fælles lovvalsregler for, hvilken national lovgivning der skal regulere de ejendomsretlige aspekter for tredjemand i forhold til en fordring, der er blevet overdraget på tværs af grænserne.

Lovvalsregler fastlægger, hvilket lands regler der skal anvendes i situationer med et grænseoverskridende element. Hvis der f.eks. opstår en retslig

konflikt mellem et dansk og et tysk selskab i forbindelse med en transaktion, vil nationale domstole mv. skulle anvende lovvalgsregler til at afgøre, om konflikten skal løses efter dansk eller tysk ret.

Der eksisterer allerede generelle EU-retlige lovvalgsregler. Det drejer sig om Rom I-forordningen, der regulerer lovvalg i kontraktforhold, og om Rom II-forordningen, der regulerer lovvalg i delikt, dvs. hvor parterne har et krav mod hinanden uden for kontrakt – typisk et erstatningskrav.

Kommissionens forslag har til formål at klargøre retstilstanden og skabe retssikkerhed ved at fastsætte ens lovvalgsregler i medlemslandene for virkningen af overdragelse af fordringer i forhold til tredjemand. Denne forordning adskiller sig således fra Rom I-forordningen, idet den regulerer forhold mellem parter, der ikke har en aftale imellem sig.

Overdragelse af fordringer er en mekanisme, der bl.a. anvendes af virksomheder til at skaffe likviditet. Det kan f.eks. være gennem factoring, hvor Virksomhed A overdrager (sælger) sine udestående fordringer på en række skyldnere til Virksomhed B til gengæld for kontanter. Virksomhed B bliver den nye kreditor, og fordringerne skal nu betales til Virksomhed B. Herudover kan det være gennem sikkerhedsstillelse, f.eks. hvor Virksomhed A benytter gældsfordringer som sikkerhedsstillelse for en låneaftale med en bank. Hvis Virksomhed A ikke kan betale lånet tilbage, kan banken håndhæve gældsfordringerne. Det kan tilmed være gennem securitisering, hvor overdrageren refinansierer en række fordringer – f.eks. kreditkorttilgodehaver – ved at overdrage dem til en enhed, der udsteder værdipapirer på kapitalmarkedet. Det modtagne provenu fra de underliggende fordringer anvendes til afbetaling på værdipapirerne.

Ifølge Kommissionen vil konflikter om ejendomsretten mellem erhververen og tredjemand hovedsagligt kunne opstå i to situationer:

- 1) Hvor overdrageren har overdraget fordringen to gange. Konflikten opstår, når begge erhververe herefter påberåber sig ejendomsretten til fordringen.
- 2) Hvis overdrageren bliver insolvent. Her kan konflikten opstå i mellem erhververen og overdragerens kreditorer i forhold til, om kreditorerne skal anerkende erhververens ejerskab over fordringen.

Lovvalgsreglerne skal fastlægge, hvilket lands regler der skal anvendes til at afgøre konflikter mellem de to erhververe eller erhververen og overdragerens kreditorer. Disse parter er i forordningens forstand ”tredjemænd”, når det kommer til deres indbyrdes forhold, fordi de ikke har en aftale imellem sig.

3.2. Anvendelsesområde og definitioner

Med det seneste kompromisforslag er det præciseret, at forordningen skal finde anvendelse på frivillig overdragelse af fordringer og aftalebestemt subrogation på det civil- og handelsretlige område i situationer, hvor der skal foretages et lovvalg, dvs. hvor fordringen overdrages på tværs af grænserne.

Begrebet ”overdragelse” dækker ifølge forslaget både over en direkte overførsel af en fordring, overførsel af en fordring til sikkerhed og aftalebestemt subrogation. Ved aftalebestemt subrogation forstås tredjemands ret til at indtræde i fordringshaverens rettigheder over for skylderen, hvis tredjemand har indfriet skylderens forpligtelser.

Forslaget skal ikke finde anvendelse på spørgsmål vedrørende skat, told eller på administrative anliggender.

Forslaget regulerer alene lovvalget med hensyn til virkningerne for tredjemand. Forslaget fastsætter således, hvilke nationale regler der skal fastslå det juridiske ejerskab over fordringen, dvs. erhververens ret til at hævde sit ejerskab over fordringen. Lovvalgsreglerne i forhold til det kontraktretlige element af overdragelsen – særligt overdragerens og erhververens indbyrdes forpligtelser – reguleres af Rom I-forordningen og Romkonventionen, se pkt. 6.1.

En række overdragelser er undtaget fra forslagets anvendelsesområde. Det gælder bl.a. overdragelser af fordringer, der udspringer af familieforhold og overdragelser af fordringer, der udspringer af formueforholdet mellem ægtefæller.

Der er endnu ikke opnået enighed på arbejdsgruppemøderne om, hvilke typer af overdragelser der skal undtages fra forordningens anvendelsesområde, og hvilke definitioner der skal lægges til grund i forslaget. Særligt giver de finansielle begreber anledning til fortolkningsmæssig tvivl, da mange af medlemsstaterne har forskellige definitioner på disse begreber i national ret. Hertil kommer, at begreberne i vidt omfang er defineret i andre EU-

retsakter, og der skal opnås enighed om, hvorvidt man skal anvende disse præeksisterende definitioner, og i tilfælde, hvor de adskiller sig fra hinanden, hvilke af definitionerne der foretrækkes. De endelige definitioner vil i øvrigt afhænge af, hvilken hovedregel for lovvalg man vælger, samt hvilke undtagelser, der knyttes hertil, se pkt. 3.3.

Et tema, der har været genstand for megen diskussion på arbejdsgruppemøderne, er, om debtors retsstilling påvirkes af forordningen. En række medlemsstater er af den opfattelse, at forslaget kan føre til usikkerhed omkring bl.a., hvem debitor kan betale med frigørende virkning til, hvis flere parter har erhvervet samme fordring.

Da det, som forordningen regulerer, er det indbyrdes – ikke aftaleregulerede – forhold mellem to tredjemænd, har Kommissionen fastholdt, at debtors retsstilling ikke påvirkes af forslaget. Danmark er enig i denne forståelse. Debtors forhold til en tredjemand, som har erhvervet fordringen fra den oprindelige kreditor, følger af en aftale og er derfor omfattet af Rom I-forordningen, der vedrører lovvalg i kontraktforhold. Hvis den oprindelige kreditor har overdraget fordringen til to tredjemænd, vil det indbyrdes forhold mellem de to tredjemænd derimod være omfattet af lovvalgsreglerne i forslaget, idet disse to parter ikke har en aftale imellem sig.

3.3. Ensartede regler

Forordningsforslaget har universel anvendelse. Det betyder, at medlemslandene er forpligtet til at anvende lovvalgsreglerne, selvom disse henviser til lovgivningen i et land, der ikke er en medlemsstat.

Forordningsforslaget fastsætter en hovedregel for, hvilket lands lovgivning der skal regulere virkningerne af overdragelsen af en fordring i forhold til tredjemand. Hovedreglen kan kun fraviges i få, afgrænsede tilfælde.

Med det seneste kompromisforlag er der foreslået en hovedregel, hvorefter det er loven i det land, hvor overdrageren har sit sædvanlige opholdssted på tidspunktet for overdragelseskontraktens afslutning, der skal regulere virkningen for tredjemand.

Hvis overdrageren har skiftet sædvanligt opholdssted mellem to overdragelser af samme fordring, kan reglen medføre, at overdragelserne reguleres af to forskellige landes lovgivning, som kan være forskellige i forhold til, hvem af de to erhververe der har fortrinsret til fordringen. I de tilfælde foreslås

fortrinsretten reguleret af loven i det land, hvor overdrageren har sit opholdssted på det tidspunkt, hvor en af de to overdragelser første gang får virkning for tredjemand. Dvs. hvor overdrageren har opholdssted på det tidspunkt, hvor en af erhververne først opfylder de krav, som den nationale lovgivning stiller til, at overdragelsen får virkning over for tredjemand.

Med det seneste kompromisforslag er der lagt op til, at hovedreglen fraviges i en række nærmere bestemte tilfælde, bl.a. hvis fordringen der overdrages udspringer af kontanter eller et finansielt instrument eller kontrakt. Der er endnu ikke opnået enighed på arbejdsgruppemøderne om, i hvilke tilfælde hovedreglen skal fraviges. Dog forventes det, på baggrund af drøftelser på arbejdsgruppemøderne, at der vil blive tilføjet en række yderligere undtagelser til hovedreglen.

Forordningen indeholder ikke nogen definition af et finansielt instrument. Et finansielt instrument kan eksempelvis være aktier og andre værdipapirer samt derivater, hvis værdi er afledt af prisudviklingen på et andet produkt. Et derivat kan f.eks. være en option, der giver ret til at sælge en aktie til en bestemt pris. Optionens værdi afhænger af aktiens prisudvikling.

I forlængelse heraf bemærkes, at en finansiell kontrakt er en aftale mellem parter, som fastsætter en række nærmere vilkår ved handel af et finansielt instrument, som ovenfor nævnt eksempelvis kan være en derivatkontrakt.

Forslaget giver også mulighed for, at overdrageren og erhververen kan foretage et lovvalg ved securitisering og derved fravige hovedreglen. Ved securitisering kan parterne vælge, at den lov, der finder anvendelse på den overdragne fordring, skal regulere virkningerne for tredjemand. Lovvalget er således begrænset. Lovvalget skal fremgå udtrykkeligt af overdragelsesaftalen eller en særskilt aftale. Spørgsmål om aftalens gyldighed reguleres af den valgte lov.

Den Europæiske Centralbank har foreslået, at der medtages en lovvalgsregel i forhold til virkningerne for tredjemand for gældsfordringer, der er stillet som finansiell sikkerhed i medfør af Collateral-direktivet, idet der er ikke findes sådanne lovvalgsregler i dette direktiv. En imødekommelse af dette forslag vil indebære, at ændringen ikke vil blive implementeret i de nationale regler, der gennemfører Collateral-direktivet, hvilket kan skabe usikkerhed om retstilstanden. Det kan være problematisk, fordi den foreslåede forordning er omfattet af retsforbeholdet og således ikke vil være gældende i

dansk ret, mens Collateral-direktivet ikke er omfattet af retsforbeholdet og implementeret i lov om kapitalmarkeder.

På grund af muligheden for at foretage et lovvalg kan den situation opstå, hvor to overdragelser af samme fordring fører til, at forskellige nationale regler skal finde anvendelse. Situationen kan f.eks. opstå i det tilfælde, hvor en fordring både er overdraget i forbindelse med factoring eller sikkerhedsstillelse og lovvalget dermed reguleres af hovedreglen i stk. 1 (overdragerens land) og i forbindelse med securitisering, hvor parterne har foretaget et lovvalg (loven, der finder anvendelse på fordringen). I sådanne situationer, skal den lov finde anvendelse, hvorefter overdragelsen først fik virkning over for tredjemand.

Den pågældende nationale lov skal regulere, hvordan virkningerne af overdragelsen af en fordring sikres over for tredjemand. Det kan f.eks. være, at ejerskabet skal registreres, eller at erhververen skal underrette skyldner om overdragelsen, før denne er gyldig over for tredjemand. Herudover skal den nationale lov regulere, hvordan det fastslås, om erhververen har fortrinsret til fordringen. Det kan bl.a. være i forhold til en anden, der også har erhvervet fordringen, eller overdragerens kreditorer.

3.4. Andre bestemmelser

Forordningsforslaget giver mulighed for, at man i visse tilfælde kan anvende domstolslandets lov, i stedet for den lov der følger af forordningsforslaget. Domstolslandets lov er loven i det land, hvor den domstol, der skal foretage lovvalget, er beliggende.

Ifølge forslaget kan forordningen ikke begrænse anvendelsen af overordnede ufravigelige bestemmelser i domstolslandets lov. Overholdelsen af bestemmelserne skal anses for at være afgørende for beskyttelsen af offentlige interesser. Ifølge forslaget kan det f.eks. være en ufravigelig pligt til at registrere overdragelsen af fordringen i et offentligt register.

Herudover kan domstolslandets lov anvendes, hvis det er åbenbart uforeneligt med landets grundlæggende retsprincipper at anvende det andets lands lov. Undtagelsen kendes som ”ordre public”.

Når det er fastlagt, hvilken national lov der skal anvendes, skal alle gældende regler i den pågældende stat anvendes undtagen lovvalgsregler.

Forslaget berører ikke andre EU-regler, der fastsætter lovvalgregler med hensyn til virkningerne for tredjemand ved overdragelsen af en fordring, jf. pkt. 6.2. Forslaget berører heller ikke anvendelsen af internationale konventioner, som en eller flere medlemsstater er parter i på tidspunktet for forordningsforslagets vedtagelse. Hvis en international konvention fastsætter lovvalgsregler med hensyn til virkningen for tredjemand, kan medlemsstaterne således stadigvæk følge konventionens regler. Imellem medlemsstaterne skal forordningen dog have forrang for konventioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Forordningsforslaget behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294), der indebærer, at forslaget skal vedtages med Europa-Parlamentet som medlovgiver.

Europa-Parlamentet har vedtaget en betænkning om forslaget den 13. februar 2019. I betænkningen foreslås en række ændringer til forslaget, herunder at det eksplicit skal fremgå af art. 1, stk. 1, afsnit 1, at forordningen ikke finder anvendelse for debtors forhold til tredjemand, der har overdraget fordringen. Dette er i tråd med Danmarks forståelse af forordningens anvendelsesområde, jf. pkt. 3.2.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører i forslaget, at der på nuværende tidspunkt eksisterer en retsusikkerhed på området og forbundet dermed en juridisk risiko, fordi medlemsstaterne har forskellige materielle regler om virkningen for tredjemand ved overdragelse af fordringer. Kommissionen finder ikke, at medlemstaterne selv kan fjerne den juridiske risiko og hindringerne for grænseoverskridende overdragelser af fordringer på tilfredsstillende vis. En indsats på EU-plan er nødvendig for at sikre, at samme lovvalgsregler finder anvendelse med hensyn til virkningerne for tredjemand ved overdragelsen af fordringer overalt i EU, uanset hvilken medlemsstats domstole eller myndigheder der træffer afgørelse i en tvist om ejendomsretten til en overdraget fordring.

Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

6.1. Romkonventionen

Romkonventionen fra 1980 regulerer, hvilket lands lov der finder anvendelse på kontraktretlige forpligtelser med et grænseoverskridende element. Konventionen er inkorporeret i dansk lov ved kontraktkonventionsloven.

Udgangspunktet i Romkonventionen er, at parterne selv kan aftale, hvilket lands lov der skal finde anvendelse for deres kontrakt, jf. konventionens artikel 3.

Hvis parterne ikke foretager et lovvalg, bestemmer artikel 4, stk. 1, at aftalen skal reguleres af loven i det land, som aftalen har sin nærmeste tilknytning til. Der gælder en formodning for, at aftalen har sin nærmeste tilknytning til det land, hvor den person, der skal præstere den for aftalen karakteristiske ydelse, har sin bopæl eller sit hovedsæde. I en salgssituation vil det f.eks. typisk være sælgerens hjemland. Formodningsreglen kan dog fraviges.

I artikel 5 og 6 er der særlige beskyttelsesregler for forbruger aftaler og individuelle arbejdsaftaler.

I relation til overdragelse af fordringer regulerer Romkonventionen, hvilket lands lov der skal finde anvendelse på selve overdragelsesaftalen. Det fastsættes således, hvilket lands lov der skal regulere parternes indbyrdes forpligtelser. Ifølge konventionens artikel 12, stk. 1, finder konventionens almindelige bestemmelser anvendelse. Dvs. at erhververen og overdrageren kan foretage et lovvalg, eller at hovedreglen i artikel 4 med tilhørende undtagelser finder anvendelse.

Konventionen regulerer endvidere lovvalget i forholdet mellem erhververen af fordringen og fordringens skyldner. Det kan være spørgsmål om, hvorvidt fordringen må overdrages, hvorvidt overdragelsen har virkning over for skyldner, og om hvorvidt skyldneren er blevet frigjort for sine forpligtelser ifølge fordringen. Den relevante lov i den forbindelse er den lov, der finder anvendelse på den overtagne fordring.

Retten til subrogation, dvs. tredjemands ret til at indtræde i kreditors rettigheder over for skyldneren, når tredjemand har indfriet fordringen, reguleres af den lov, der finder anvendelse på tredjemands forpligtelse til at indfri fordringen, jf. konventionens artikel 13.

I forhold til overdragelse af fordringer og subrogation regulerer Romkonventionen således alene lovvalget for forholdet mellem overdrageren og erhververen og mellem erhververen og skyldneren. Romkonventionen regulerer ikke forholdet til tredjemand.

I 2008 vedtog Rådet og Parlamentet forordning nr. 593/2008 om lovvalgsregler for kontraktretlige forpligtelser (Rom I). Formålet med Rom I-forordningen var at erstatte Romkonventionen. På grund af retsforbeholdet finder Rom I-forordningen ikke anvendelse i Danmark. Romkonventionen gælder således fortsat mellem Danmark og de øvrige EU-lande, hvis der anlægges sag i Danmark. Rom I-forordningen finder anvendelse i de øvrige medlemsstater. Overordnet set foreskriver Rom I-forordningen de samme lovvalgsregler vedrørende overdragelse af fordringer som Romkonventionen med den undtagelse, at aftalebestemt subrogation reguleres på samme måde som overdragelse af en fordring og dermed ikke er underlagt en særlig lovvalgsregel. Rom I-forordningen regulerer heller ikke forholdet til virkningerne for tredjemand.

6.2. Lov om kapitalmarkeder

Lov om kapitalmarkeder regulerer, hvilken lovgivning der skal gælde ved behandlingen af rettigheder og forpligtelser i forbindelse med insolvensbehandling af en deltager i et værdipapirafviklingssystem eller et registreret betalingssystem. Det følger af § 174 i lov om kapitalmarkeder, at hvis der indledes insolvensbehandling mod en deltager i et system, skal de rettigheder og forpligtelser, der følger af eller har forbindelse med den pågældendes deltagelse i systemet, fastlægges efter den lovgivning, som systemet er underlagt.

Hvis en tysk bank deltager i det værdipapirafviklingssystem, som drives af VP Securities A/S, skal bankens rettigheder og forpligtelser derfor fastlægges efter dansk ret, da VP Securities A/S' system følger dansk ret.

Der er tale om en gennemførelse af en særlig lovvalgsregel, som følger af Europa-Parlamentets og Rådet direktiv 98/26/EF om endelig afregning i betalingssystemer og værdipapirafviklingssystemer.

Lov om kapitalmarkeder indeholder også en lovvalgsregel i § 210. Denne regel gælder for værdipapirer, der er registreret på en konto hos en mellemmand f.eks. en bank. Også her er der tale om en gennemførelse af direktivregler, idet Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/47/EF om aftaler om finansiel sikkerhedsstillelse fastsætter regler for det tingsretlige lovvalg.

Reglen foreskriver, at det er lovgivningen i det land, hvor værdipapirkontoen føres, der er afgørende f.eks. for, hvilken sikringsakt der er påkrævet for at opnå beskyttelse mod tredjemand.

Haagerkonventionen om lovvalg ved visse rettigheder over værdipapirer, der opbevares af en mellemmand, fastsætter lovvalgsregler, der også er baseret på princippet om, at lovvalget følger af loven i det land, hvor den relevante værdipapirkonto føres. Haagerkonventionen er ikke ratificeret af nogen lande, siden den blev færdigforhandlet i 2002. Hvis EU tager initiativ til at ratificere konventionen, kan den gennemføres i lov om kapitalmarkeder.

6.3. Dansk international privatret - det tingsretlige lovvalg

Ud over de under pkt. 5.2 nævnte regler er der ikke i Danmark fastsat lovvalgsregler for virkningen for tredjemand ved overdragelse af fordringer.

Lovvalget reguleres af dansk international privatret. I Danmark reguleres lovvalget i forhold til ejendomsretten til en fordring af ulovbestemte principper om det tingsretlige lovvalg.

I den juridiske teori er der bred enighed om, at udgangspunktet for det tingsretlige lovvalg er, at tingsretlige konflikter skal afgøres efter loven på det sted, hvor tingen befinder sig (princippet om *lex rei sitae*). Der er tilmed enighed om, at dette udgangspunkt finder anvendelse for løsøre og negotiable (omsættelige) fordringer. Disse aktiver har en fysisk eksistens, og deres beliggenhed kan derfor fastlægges.

I forhold til dematerialiserede værdipapirer er der i teorien uenighed om, hvorvidt registreringsstedet skal være afgørende for lovvalget, eller om udgangspunktet om ”tingens” beliggenhedssted stadig gælder, herunder om disse to steder er sammenfaldende.

Billedet er mere kompliceret for simple fordringer, der ikke er registreringspligtige. Disse aktiver har ikke en fysisk eksistens og det kan derfor vanskeligt påstås, at de er beliggende noget sted. Dele af teorien antager, at lovvalget skal afgøres efter fordringens skyldners hjemsted. Andre dele antager, at overdragerens lov må være afgørende. Den sidste opfattelse har støtte i en enkelt afgørelse afsagt af Vestre Landsret den 26. april 1990. Retstillingen på området er således uklar.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Danmark deltager som nævnt ikke i vedtagelsen af forordningsforslaget, der er omfattet af retsforbeholdet, jf. punkt 2.

Forordningsforslaget vil derfor ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ikke statsfinansielle konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Sagen har *senest* været i skriftlig høring i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. maj 2019.

Forordningsforslaget har i perioden fra den 16. april 2018 til den 14. maj 2018 været i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Antenne-, satellit- og kabel-tv-branchens fællesorganisation, Autobrancens Handels- og Industriforening, Brancheforum Digitale Medier, Branchen ForbrugerElektronik, Boxer TV ApS, Canal Digital Danmark A/S, Coop amba, Copenhagen Business School (Juridisk Institut), Dagligvareleverandørerne, Danmarks Automobilforhandler Forening, Dansk Aktionærforening, Dansk Byggeri, Dansk Detail, Dansk Erhverv, Dansk Energi, Dansk Eksportforening, Dansk Fjernvarme, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Organisation af Detailhandelskæder, Dansk Rejsebureau Forening, Dansk Varefakta Nævn, Danske Advokater, Danske Mediers Forum, Danske Medier, Danske Reklamebureauers brancheforening, Datatilsynet, De Danske Bilimportører, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Boghandlerforening, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Dong Energy, Energitilsynet, Finans Danmark, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forbrugerklagenævnet, Forenede Danske Antenneanlæg, Forenede Danske Motorejere (FDM), Foreningen af fabrikanter og importører af elektriske husholdningsapparater (FEHA), Foreningen for Dansk Internethandel

(FDIH), Forlæggerforeningen, Helsebranchens Leverandørforening, HMN Naturgas, Håndværksrådet, IT-branchen, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Landbrug & Fødevarer, Magasinpressens udgiverforening, Optikerforeningen, Rigsadvokaten, Rigsombudsmanden i Grønland, Sikkerhedsbranchen, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), TDC A/S, Telia Stofa A/S, Telekommunikationsindustrien, Telenor A/S, TV2/Danmark A/S, TV3 A/S, VP Securities AS, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Universitet (Juridisk Institut), og 3 (Hi3G Denmark ApS).

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Advokatrådet og Finans Danmark.

De indkomne høringssvar, der blev oversendt den 7. juni 2018, er generelt positivt stillet over for forordningsforslaget og de bagvedliggende formål.

Af konkrete opmærksomhedspunkter mv., som høringsparterne pegede på, kan fremhæves følgende:

- Forordningsforslaget kan få en væsentlig betydning for dansk erhvervsliv, fordi danske virksomheder kan blive part i en overdragelse af en fordring med et grænseoverskridende element, hvor der opstår spørgsmål om virkningerne for tredjeparter. Hvis der anlægges sag ved en domstol i et land, hvor forordningen er gældende, vil forordningen dermed kunne finde anvendelse.
- Visse punkter i forordningsforslaget, ønskes præciseret, herunder hovedreglen i art. 4, stk. 1, og definitionen af begrebet ”overdragelse”.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre medlemsstaters holdninger til sagen.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man umiddelbart positivt indstillet over for, at lovvalgsreglerne for virkningerne for tredjemand ved overdragelse af fordringer fastsættes i en forordning. Det vil medvirke til at sikre, at lovvalgsreglerne reguleres samlet i horisontale retsakter. Hermed kan sektorspecifik regulering af lovvalgsregler i videst muligt omfang undgås, hvilket er medvirkende til at skabe en klar retstilstand. Det anses imidlertid for positivt, at anvendelsen af eksisterende særlige lovvalgsregler på det finansielle område ikke berøres

af forordningen. Forordningen vil skabe sikkerhed om, hvilke lovvalgsregler andre EU-medlemslande skal anvende i forhold til virkningerne for tredjemand ved overdragelse af fordringer med et grænseoverskridende element (det bemærkes, at Storbritannien og Irland i medfør af protokol 21 kan vælge, om de vil omfattes af forordningen).

Fra dansk side er man således overordnet positivt indstillet over for forslaget.

Forordningsforslaget kan dog give anledning til tvivl på en række væsentlige punkter, hvilket drøftelserne på arbejdsgruppemøderne har været præget af. Dette gælder særligt i forhold til formuleringen af undtagelserne til hovedreglen i art. 4, stk. 1. Det gælder endvidere for definitionerne af forordningens finansielle kernebegreber. Det er regeringens holdning, at forordningsteksten bør være så præcis som muligt, således at fortolkningsproblemer minimeres. Derfor er det væsentligt, at der anvendes utvetydige definitioner – gerne definitioner, der allerede kendes fra andre relevante EU-retsakter – således at der skabes størst mulig klarhed og dermed sikkerhed for dansk erhvervsliv. I denne forbindelse er det imidlertid også vigtigt, at allerede gældende lovvalgsregler inden for EU ikke berøres af forslaget, således at der ikke skabes tvivl om retstilstanden. Regeringen arbejder for, at teksten bliver så klar som muligt, og at tvivlsspørgsmål bliver afklaret.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der blev den 24. april 2018 oversendt grund- og nærhedsnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg.

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6-7. december 2018.

Punkt 2: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter)

Nyt notat.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.¹

KOM(2018) 379 endelig

1. Resumé

Ændringsforslaget er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på en politisk drøftelse. Ændringsforslaget er omfattet af retsforbeholdet. Danmark har imidlertid den 19. oktober 2005 indgået en parallelaftale med EU om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i civil- og handelsretlige sager. Ved aftalen blev Danmark på mellemstatsligt grundlag tilknyttet reglerne i forkyndelsesforordningen, således at reglerne i forordningen gælder mellem Danmark og de øvrige medlemsstater. Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Generelt har ændringsforslaget til formål at forbedre effektiviteten af de eksisterende forkyndelsesmetoder i sager omfattet af forkyndelsesforordningen, herunder ved at fastsætte, at kommunikation og udveksling af dokumenter mellem afsendende og modtagende myndigheder som udgangspunkt skal ske elektronisk. Med forslaget suppleres desuden de eksisterende forkyndelsesmetoder med en alternativ elektronisk metode til at foretage grænseoverskridende forkyndelse af dokumenter. Såfremt man, efter en evt. vedtagelse af ændringsforordningen, fra dansk side tiltræder denne, vil det have lovgivningsmæssige konsekvenser og visse

¹ Danmark er, pga. retsforbeholdet, som udgangspunkt ikke omfattet af forkyndelsesforordningen. Danmark har imidlertid den 19. oktober 2005 indgået en parallelaftale, hvorved Danmark på mellemstatsligt grundlag blev tilknyttet reglerne i forkyndelsesforordningen, således at reglerne i forordningen gælder mellem Danmark og de øvrige medlemsstater. Det følger af parallelaftalens artikel 3, stk. 2, at når der vedtages ændringer til forordningen, meddeler Danmark Kommissionen, om Danmark ønsker at gennemføre indholdet af ændringerne. Meddelelsen skal gives på tidspunktet for vedtagelsen af ændringerne eller inden 30 dage herefter. Det følger endvidere af artikel 3, stk. 7, at såfremt Danmark meddeler Kommissionen, at indholdet af ændringerne ikke ønskes gennemført i dansk ret, betragtes parallelaftalen som udgangspunkt som opsagt, medmindre parterne beslutter andet.

statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side er man positivt indstillet over for forslaget.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 31. maj 2018 et ændringsforslag til Rådets Forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter) (forkyndelsesforordningen).

Forkyndelsesforordningen regulerer forkyndelse af meddelelser i civile sager mellem EU-medlemsstaterne.

Retsgrundlaget for ændringsforslaget er artikel 81 i TEUF (retligt samarbejde i civilretlige spørgsmål med grænseoverskridende virkninger). EU har i medfør af TEUF artikel 81, stk. 2, litra b, beføjelse til at vedtage foranstaltninger med henblik på at sikre, at der samarbejdes med hensyn til forkyndelse på tværs af grænserne.

Forslaget har til formål at forbedre effektiviteten af de eksisterende forkyndelsesmetoder i sager omfattet af forkyndelsesforordningen, herunder ved at fastsætte, at kommunikation og udveksling af dokumenter mellem afsendende og modtagende myndigheder som udgangspunkt skal ske elektronisk. Med forslaget suppleres desuden de eksisterende forkyndelsesmetoder med en alternativ elektronisk metode til at foretage grænseoverskridende forkyndelse af dokumenter.

Danmark er, pga. af retsforbeholdet, som udgangspunkt ikke omfattet af forkyndelsesforordningen. Danmark har imidlertid den 19. oktober 2005 indgået en parallelaftale, hvorved Danmark på mellemstatsligt grundlag blev tilknyttet reglerne i forkyndelsesforordningen, således at reglerne i forordningen gælder mellem Danmark og de øvrige medlemsstater.

Det følger af parallelaftalens artikel 3, stk. 2, at når der vedtages ændringer til forordningen, meddeler Danmark Kommissionen, om Danmark ønsker at gennemføre indholdet af ændringerne. Meddelelsen skal gives på tidspunktet for vedtagelsen af ændringerne eller inden 30 dage herefter. Det følger endvidere af artikel 3, stk. 7, at såfremt Danmark meddeler Kommissionen, at indholdet af ændringerne ikke ønskes gennemført i dansk ret, betragtes

parallelaftalen som udgangspunkt som opsagt, medmindre parterne beslutter andet.

Ændringsforslaget er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på en politisk drøftelse.

3. Formål og indhold

3.1. Indledning

Forslaget har til formål at forbedre effektiviteten af de eksisterende forkyndelsesmetoder i sager omfattet af forkyndelsesforordningen, herunder ved at fastsætte, at kommunikation og udveksling af dokumenter mellem afsendende og modtagende myndigheder som udgangspunkt skal ske elektronisk. Med forslaget suppleres desuden de eksisterende forkyndelsesmetoder med en alternativ elektronisk metode til at foretage grænseoverskridende forkyndelse af dokumenter.

3.2. Anvendelsesområde og definitioner

Den nuværende artikel 1 i forkyndelsesforordningen fastslår bl.a., at forordningen finder anvendelse i civile og kommercielle sager, hvor et retsligt eller udenretsligt dokument skal sendes fra en medlemsstat til en anden for at blive forkyndt dér.

Ændringsforslaget ændrer delvist strukturen i den nuværende formulering og indfører en sondring med hensyn til formuleringen af anvendelsesområdet mellem de retslige og udenretslige dokumenter. Den nuværende formulering i bestemmelsen om udenretslige dokumenter videreføres, men for så vidt angår retslige dokumenter præciserer ændringsforslaget, at forordningen finder anvendelse i alle situationer, hvor modtageren har bopæl i en anden medlemsstat.

3.3. Oprettelse af en IT-baseret metode til kommunikation og udveksling af dokumenter

Med ændringsforslaget foreslås indført en ny bestemmelse i forkyndelsesforordningens artikel 3 a, hvorefter kommunikation og udveksling af dokumenter mellem afsendende og modtagende myndigheder hos medlemsstaterne som udgangspunkt skal gennemføres elektronisk via et decentraliseret it-system bestående af nationale it-systemer, der er forbundet med en sikker og pålidelig kommunikationsinfrastruktur.

Den foreslåede artikel 3 a, stk. 6, angiver alternative (traditionelle) kommunikationsmidler, som kan anvendes ved uforudsete og ekstraordinære forstyrrelser af IT-systemet.

I medfør af ændringsforslagets artikel 3 b bærer medlemsstaterne omkostningerne ved installation, drift og vedligeholdelse af sine nationale adgangspunkter til det decentraliserede IT-system. Medlemsstaterne bærer endvidere omkostningerne til etablering og tilpasning af sine nationale IT-systemer for at kunne forbinde disse til det decentraliserede IT-system.

3.4. Bistand til lokalisering af modtagerens opholdssted

Der foreslås indført en ny bestemmelse i forkyndelsesforordningens artikel 3 c, hvorefter medlemsstaterne skal yde bistand ved adresseforespørgsler i situationer, hvor adressen på den person, der skal ske forkyndelse for, er ukendt. Forslaget indeholder tre muligheder, hvoraf hver medlemsstat skal vælge mindst én. Medlemsstaten kan således enten tilbyde retshjælp gennem myndigheder udpeget af medlemsstaten, tilvejebringe adgang til offentlige bopælsregistre via e-Justice-portalen eller give detaljerede oplysninger om tilgængelige værktøjer til lokalisering af personer via e-Justice-portalen.

3.5. Forkyndelse via repræsentant

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i artikel 7 a, der gør det muligt for domsstaten at pålægge parter, der er hjemmehørende i en anden medlemsstat, en forpligtigelse til at udpege en repræsentant i domsstaten, for hvem dokumenter kan forkyndes. Denne mulighed vil dog kun være tilgængelig efter, at stævningen er blevet behørigt forkyndt for sagsøgte.

3.6. Postforkyndelse

Forkyndelsesforordningens artikel 14 fastsætter, at en medlemsstat har adgang til at lade forkyndelse ske for personer, der er bosat i en anden medlemsstat, direkte med posten ved anbefalet brev med modtagelsesbevis eller tilsvarende. I forordningen betegnes denne forkyndelsesform ”postforkyndelse”.

Med ændringsforslaget ændres artikel 14, således at posttjenesteudbyderne skal anvende en specifik returseddel, når de forkynder dokumenter i henhold til forordningen. Der indføres med forslaget endvidere en minimumstandard for, hvilke personer der kan betragtes som stedfortrædende modtager, hvis

posttjenesteudbyderen ikke kan overdrage dokumentet til adressaten personligt.

3.7. Direkte forkyndelse

Enhver, der har interesse i en retssag, kan direkte anmode den kompetente person – stævningsmand eller lignende – i modtagerstaten om at gennemføre forkyndelse af retslige dokumenter, hvis en sådan direkte forkyndelse er hjemlet i den pågældende medlemsstat, jf. forkyndelsesforordningens artikel 15.

Med ændringsforslaget udvides anvendelsesområdet for den eksisterende artikel i to henseender. For det første er det ikke længere en betingelse, at ansøgeren har en interesse i sagen, hvilket giver de fremsendende instanser og de relevante retter adgang til at anvende denne forkyndelsesmetode. For det andet ophæves kravet om, at en sådan direkte forkyndelse skal være hjemlet i den pågældende medlemsstats lovgivning.

3.8. Elektronisk forkyndelse

Forslaget introducerer elektronisk forkyndelse af dokumenter som en yderligere alternativ forkyndelsesmetode i henhold til forordningen. Den foreslåede artikel 15 a behandler denne type forkyndelse af dokumenter som svarende til postforkyndelse efter artikel 14. Bestemmelsen giver under visse betingelser adgang til at anse en elektronisk afsendelse af et dokument fra afsenderens brugerkonto direkte til modtagerens brugerkonto som en gyldig forkyndelsesmetode i henhold til forordningen.

3.9. Udeblivelse

Forkyndelsesforordningen indeholder i artikel 19 særlige regler vedrørende sagsøgtes udeblivelse i tilfælde, hvor en stævning er blevet forkyndt for sagsøgte i en anden medlemsstat efter forordningens regler.

Ændringsforslaget indebærer to væsentlige ændringer hertil. For det første skal den ret, der behandler sagen, når betingelserne for at afgøre sagen trods sagsøgtes udeblivelse er opfyldt, gøre en rimelig indsats for at underrette sagsøgte om, at der er anlagt en sag mod vedkommende. For det andet imødekommes en anmodning fra sagsøgte om ekstraordinær appel ikke, hvis den fremsættes mere end to år efter domsafsigelsen.

3.10. Øvrige bestemmelser

Ændringsforslaget indeholder derudover en præcisering af proceduren i forbindelse med adressatens ret til at nægte at modtage et dokument, som ikke

er affattet på eller oversat til et passende sprog. Desuden fastsættes nærmere regler om monitorering og evaluering.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har den 7. januar 2019 vedtaget en betænkning om forslaget og har den 13. februar 2019 vedtaget en ændringstekst til forslaget.

Ændringsteksten vedrører indførslen af elektronisk udveksling af dokumenter mellem fremsendende instanser, modtagende instanser og centrale organer via et decentraliseret IT-system bestående af nationale IT-systemer, der er indbyrdes forbundet ved hjælp af en sikker og pålidelig kommunikationsinfrastruktur. Det fremgår af forslaget i ændringsteksten, at et sådant system bør være baseret på e-CODEX, og dets måde at fungere på bør defineres ved hjælp af delegerede retsakter.

Derudover indeholder ændringsteksten yderligere forslag og præciseringer af Kommissionens forslag, der har til formål at sikre ensartet brug af den foreslåede forkyndelsesform, og at de tekniske midler, der anvendes til udvekslingen af dokumenter, er effektive og garanterer bl.a. høj sikkerhed, tilgængelighed, privatlivets fred og beskyttelse af personoplysninger.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver i forslaget bl.a., at de problemer, der skal tages hånd om ved hjælp af initiativet, opstår i grænseoverskridende retssager (som pr. definition ligger uden for de nationale retssystemers rækkevidde), og de skyldes enten utilstrækkeligt samarbejde mellem medlemsstaternes domstole eller utilstrækkelig interoperabilitet og sammenhæng mellem de nationale systemer og retlige rammer.

Af de grunde, der er anført af Kommissionen, vurderes forslaget at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Som anført i afsnit 2 indgik Danmark den 19. oktober 2005 en parallelaftale med EU om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i civil- og handelsretlige sager. Ved parallelaftale på mellemstatsligt grundlag tilknyttet reglerne i forkyndelsesforordningen, således at reglerne i forordningen gælder mellem Danmark og de øvrige medlemsstater.

Aftalen blev gennemført ved lov nr. 1564 af 20. december 2006 om ændring af retsplejeloven (Gennemførelse af parallelaftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Danmark om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager). Med lovændringen blev der indsat en ny bestemmelse i retsplejelovens § 159 a, stk. 1, hvoraf det fremgår, at bestemmelserne i parallelaftalen samt bestemmelserne i forkyndelsesforordningen gælder her i landet.

I medfør af retsplejelovens § 159 a, stk. 3, kan justitsministeren bestemme, at ændringer af og gennemførelsesforanstaltninger til forkyndelsesforordningen gælder her i landet, og justitsministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om gennemførelse heraf. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at den er indsat med henblik på at sikre, at justitsministeren administrativt kan bestemme, at ændringer af og gennemførelsesforanstaltninger til forkyndelsesforordningen gælder her i landet. Det anføres i den forbindelse, at ændringer af forordningen antageligt typisk vil være justeringer af mere teknisk karakter i lyset af erfaringerne med forordningens anvendelse i praksis. Det fremgår endvidere af forarbejderne, at hvis der måtte blive tale om ændringer af en sådan karakter, at Danmark ved en tiltrædelse må anses at blive undergivet forpligtelser af større betydning, forudsættes Folketingets forudgående samtykke efter grundlovens § 19.

Bemyndigelsesbestemmelsen i retsplejelovens § 159 a, stk. 3, er senest anvendt ved bekendtgørelse nr. 1476 af 12. december 2012 om gennemførelse af ændringer af forkyndelsesforordningen.

Ved anmodning om forkyndelse af dokumenter mellem Danmark og de øvrige nordiske lande finder Den nordiske overenskomst af 26. april 1974 om gensidig retshjælp ligeledes anvendelse, jf. forkyndelsesforordningens artikel 20 og § 5 i bekendtgørelse nr. 1476 af 12. december 2012 om gennemførelse af ændringer af forkyndelsesforordningen.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Danmark deltager ikke i en kommende vedtagelse af det foreliggende ændringsforslag. Såfremt man, efter en evt. vedtagelse af ændringsforordningen, fra dansk side tiltræder denne, vil det have lovgivningsmæssige konsekvenser. Disse forventes i givet fald at kunne gennemføres administrativt, jf. bemyndigelsesbestemmelsen i retsplejelovens § 159 a, stk. 3.

Det bemærkes i den forbindelse, at det, som nævnt i afsnit 2, følger af parallelaftalens artikel 3, stk. 7, at såfremt Danmark meddeler Kommissionen, at indholdet af ændringerne ikke ønskes gennemført i dansk ret, betragtes aftalen som udgangspunkt som ophævet.

Økonomiske konsekvenser

Danmark deltager ikke i en kommende vedtagelse af det foreliggende ændringsforslag. Såfremt man, efter en evt. vedtagelse af ændringsforordningen i sin nuværende form, fra dansk side tiltræder denne, vurderes det at ville have visse statsfinansielle konsekvenser.

For det første vil forslaget medføre omkostninger i forbindelse med gennemførelsen af den elektroniske kommunikationsmetode, som skal benyttes til at sende og modtage dokumenter, jf. de foreslåede artikler 3 a og 3 b.

For det andet vil forslaget medføre en administrativ byrde for danske myndigheder, der skal bistå udenlandske myndigheder med at skaffe adresseoplysninger, jf. den foreslåede artikel 3 c.

Det bemærkes i den forbindelse, at det, som nævnt i afsnit 2, følger af parallelaftalens artikel 3, stk. 7, at såfremt Danmark meddeler Kommissionen, at indholdet af ændringerne ikke ønskes gennemført i dansk ret, betragtes aftalen som udgangspunkt som ophævet.

8. Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. maj 2019.

Kommissionens forslag har endvidere været i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Advokatrådet, Amnesty International, Copenhagen Business School (CBS Law), Dansk Erhverv, Danske Advokater, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, DI, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Finansrådet, Forbrugerrådet Tænk, Institut for Menneskerettigheder, Københavns Universitet (Juridisk Institut), Realkreditrådet, Retspolitisk Forening, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Aalborg Universitet (Juridisk Institut) og Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Østre Landsret, Vestre Landsret, S - og Handelsretten, Datatilsynet, Domstolsstyrelsen, Institut for Menneskerettigheder og Rigspolitiet.

Østre Landsret, Vestre Landsret, S - og Handelsretten, Datatilsynet og Institut for Menneskerettigheder har ikke fremkommet med bemærkninger til Kommissionens forslag.

Domstolsstyrelsen har anført, at det grundlæggende vurderes relevant at oprette en fælleseuropæisk portal til brug for forkyndelser på tværs af medlemsstater i civil- og handelsretlige sager, og at det vil være naturligt og hensigtsmæssigt, hvis tilslutning til en sådan fælleseuropæisk portal sker via Civilsystemet. Dog bemærker Domstolsstyrelsen, at Civilsystemet på nuværende tidspunkt ikke understøtter en sådan l sning.

For så vidt angår oprettelsen af den nationale del af portalen enten som et nyt selvstændigt system eller som et nyt modul til Civilsystemet, vurderer Domstolsstyrelsen, at dette sandsynligvis vil være tidskrævende og en stor økonomisk investering. Domstolsstyrelsen bemærker i øvrigt, at det på grund af Civilsystemets aktuelle performanceproblemer er uvist, hvornår en udvikling af et modul til Civilsystemet vil kunne påbegyndes. Hvis denne tilslutning imidlertid bliver udviklet og kan have en positiv effekt på sagsgangen, er Domstolsstyrelsen som udgangspunkt positiv over for oprettelsen af en fælleseuropæisk portal. Endvidere anfører Domstolsstyrelsen, at det er uvist, hvordan og i hvilket omfang forslaget vil have betydning for domstolene i form af ændrede sagsgange.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget.

Generelt forventes der dog umiddelbart opbakning til formandskabets oplæg på rådsmødet den 6.-7. juni 2019. Det skal bl.a. ses i lyset af, at et flertal af medlemsstater på arbejdsgruppeniveau har givet udtryk for en positiv indstilling til  ndringsforslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen deler ønsket om at styrke det retlige samarbejde mellem medlemsstaterne på det civil- og handelsretlige område og er derfor positivt indstillet over for forslaget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat 24. september.

Punkt 3: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område

Nyt notat.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

KOM (2018) 378 endelig

1. Resumé

Ændringsforslaget er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på en politisk drøftelse. Kommissionen har den 31. maj 2018 fremsat et ændringsforslag til Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område. Forslaget har til formål at gøre det nemmere og hurtigere for domstolene i medlemsstaterne at gennemføre bevisoptagelse i andre medlemsstater til brug for civile retssager. Forslaget er omfattet af det danske retsforbehold og har derfor hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til forslaget. Fra dansk side er man positivt indstillet over for forslaget.

2. Baggrund

Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område (bevisoptagelsesforordningen) trådte i kraft den 1. juli 2001 og har fundet anvendelse fra den 1. januar 2004, jf. forordningens artikel 24, stk. 2. Danmark er dog på grund af retsforbeholdet ikke omfattet af bevisoptagelsesforordningen.

Bevisoptagelsesforordningen bygger i vidt omfang på Haagerkonventionen af 18. marts 1970 om bevisoptagelse i udlandet i sager om civile eller kommercielle spørgsmål, idet der dog på visse områder er indført andre regler med det formål at effektivisere fremsendelsen og udførelsen af anmodninger

om bevisoptagelse. Forordningen indeholder således i modsætning til Haagerkonventionen bestemmelser om bl.a. direkte fremsendelse af anmodninger mellem de berørte retter samt specifikke tidsfrister og krav til sagernes behandling. Endvidere indeholder forordningen regler om såkaldt direkte bevisoptagelse, som indebærer, at retten i det land, hvorfra anmodningen om bevisoptagelse udgår, under visse betingelser selv kan vælge at gennemføre bevisoptagelsen i et andet land i stedet for at anmode det pågældende lands domstol om at gennemføre bevisoptagelsen.

I 2017 gennemførte Kommissionen en evaluering af bevisoptagelsesforordningen, som viste, at der stadig er områder, hvor bevisoptagelsesproceduren kan gennemføres mere effektivt. Særligt er der fokus på at fremme digital kommunikation, idet størstedelen af kommunikationen mellem retterne i medlemsstaterne stadig foregår via fysisk post, og da videokonference til direkte bevisoptagelse (vidneforklaring) i en anden medlemsstat sjældent bliver brugt. På den baggrund fremsatte Kommissionen den 31. maj 2018 et ændringsforslag til bevisoptagelsesforordningen.

Retsgrundlaget for ændringsforslaget er artikel 81 i TEUF (retligt samarbejde i civilretlige spørgsmål med grænseoverskridende virkninger). EU har i medfør af TEUF artikel 81, stk. 2, litra d, beføjelse til at vedtage foranstaltninger med henblik på at sikre, at der samarbejdes med hensyn til bevisoptagelse.

I henhold til artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender) deltager Danmark ikke i en kommende vedtagelse af det foreliggende forordningsforslag, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Ændringsforslaget er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på en politisk drøftelse.

3. Formål og indhold

Formålet med ændringsforslaget er at styrke det retlige samarbejde mellem medlemsstaterne på det civil- og handelsretlige område.

Definition af begrebet ret

På nuværende tidspunkt er udtrykket “ret” ikke nærmere defineret i bevisoptagelsesforordningen, hvilket har ført til divergerende fortolkninger blandt medlemsstaterne. Nogle antager, at det kun sigter til traditionelle

domstole, mens andre også efterkommer anmodninger fra andre retslige myndigheder (f.eks. notarer), hvis de i kraft af deres nationale lovgivning er tillagt opgaver i forbindelse med bevisoptagelse. Denne usikkerhed foreslås fjernet ved at indføre en definition af begrebet “ret”.

Med forslaget defineres begrebet “ret” som “enhver judiciel myndighed i en medlemsstat, som i denne forordning har kompetence til at optage beviser”. Med tilføjelsen defineres “ret” således i den bredere forståelse af begrebet, således at også andre myndigheder end domstole kan anmode om og foretage bevisoptagelse, såfremt de har kompetencen hertil efter national ret.

Obligatorisk brug af elektronisk kommunikation og fremsendelse af anmodninger

Den nuværende artikel 6 i bevisoptagelsesforordningen fastslår, at anmodninger om bevisoptagelse efter forordningen fremsendes på den hurtigst mulige måde, “som den anmodende medlemsstat har angivet, at den kan acceptere”.

Med ændringsforslaget indføres en hovedregel om obligatorisk elektronisk overførsel af anmodninger og meddelelser (stk. 1). I undtagelsestilfælde, dvs., hvis systemet er afbrudt eller ikke er egnet til den pågældende transmission (f.eks. videregivelse af en dna-prøve som bevismateriale), kan det stadig ske via andre kanaler (stk. 4).

Direkte bevisoptagelse ved videokonference

Bevisoptagelsesforordningens artikel 17 indeholder regler om såkaldt direkte bevisoptagelse, hvorefter den anmodende ret kan udføre bevisoptagelse i en anden medlemsstat under anvendelse af sin egen lovgivning.

I medfør af bevisoptagelsesforordningens artikel 17 kan det centrale organ eller den kompetente myndighed fastsætte betingelser for bevisoptagelsen, herunder at en ret i den anmodede medlemsstat skal deltage i bevisoptagelsen.

Den nugældende artikel 17, stk. 2, der fastslår, at direkte bevisoptagelse skal ske på frivillig basis uden brug af tvangsmidler, foreslås ophævet.

Med ændringsforslaget lægges der op til at sikre en hyppigere brug af direkte bevisoptagelse som omhandlet i artikel 17. Der lægges således op til, at når der skal optages bevis ved afhøring af en person med bopæl i en anden medlemsstat i dennes egenskab af part, vidne eller sagkyndig, og retten ikke anmoder den kompetente ret i en anden medlemsstat om at optage bevis,

skal retten foretage bevisoptagelse i overensstemmelse med artikel 17 direkte via videokonference, hvis de respektive retter (dvs. både den anmodende ret og den ret i den anmodede medlemsstat, hvor personen befinder sig under afhøringen) har adgang hertil, og såfremt retten finder det passende at anvende denne teknologi i den konkrete sag.

Bevisoptagelse ved diplomatiske eller konsulære repræsentanter

Med ændringsforslaget foreslås det at lette bevisoptagelse ved diplomatiske eller konsulære repræsentanter. I bestemmelsen er det fastsat, at sådanne personer på en anden medlemsstats område og inden for det område, hvor de udøver deres funktioner, kan optage bevis uden forudgående anmodning herom, ved at statsborgere i den medlemsstat, som de repræsenterer, frivilligt afgiver forklaring for dem i forbindelse med sager, der verserer ved retterne i denne medlemsstat.

Øvrige bestemmelser

Ændringsforslaget indeholder i øvrigt regler om gensidig anerkendelse af digitale bevismidler. Desuden fastsættes nærmere regler om delegerede retsakter, monitorering og evaluering.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har den 19. januar 2019 vedtaget en betænkning om forslaget og har den 13. februar 2019 vedtaget en ændringstekst til forslaget.

Ændringsteksten vedrører indførslen af elektronisk udveksling af dokumenter mellem fremsendende instanser, modtagende instanser og centrale organer via et decentraliseret IT-system bestående af nationale IT-systemer, der er indbyrdes forbundet ved hjælp af en sikker og pålidelig kommunikationsinfrastruktur. Det fremgår af forslaget i ændringsteksten, at et sådant system bør være baseret på e-CODEX, og dets måde at fungere på bør defineres ved hjælp af delegerede retsakter.

Derudover har ændringsteksten primært karakter af en række yderligere præciseringer af ændringsforslaget. For så vidt angår definitionen af begrebet "ret" foreslås det præciseret i ændringsteksten, at begrebet bør fortolkes bredt, således at det ikke kun omfatter domstole i snæver forstand, som udfører en retlig funktion, men også andre organer eller myndigheder, som efter national ret har beføjelse til at optage bevis i overensstemmelse med denne forordning, som f.eks. retshåndhævelsesmyndigheder eller notarer i visse medlemsstater og i konkrete situationer.

Endvidere indebærer forslaget, at forordningens formuleringer er teknologineutrale. I dette øjemed bliver begrebet fjernkommunikationsteknologi anvendt i stedet for videokonference alene. Det præciseres også, at enhver brug af sådan fjernkommunikationsteknologi bør sikre tavshedspligten og fortroligheden mellem advokat og klient.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver i forslaget bl.a., at de problemer, der skal tages hånd om ved hjælp af initiativet, opstår i grænseoverskridende retssager (som pr. definition ligger uden for de nationale retssystemers rækkevidde), og de skyldes enten utilstrækkeligt samarbejde mellem medlemsstaternes domstole eller utilstrækkelig interoperabilitet og sammenhæng mellem de nationale systemer og retlige rammer. Reglerne inden for den internationale privatret er fastsat i forordninger, da det er den eneste måde, hvorpå man kan sikre den ønskede ensartethed.

Af de grunde, der er anført af Kommissionen, vurderes forslaget at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Som anført under pkt. 2 er Danmark på grund af retsforbeholdet ikke bundet af bevisoptagelsesforordningen.

Anmodninger om bevisoptagelse mellem Danmark og andre lande er reguleret af bl.a. Haagerkonventionen om bevisoptagelse, som Danmark tiltrådte i 1972.

Danmark har endvidere ratificeret Den Nordiske Overenskomst af 26. april 1974 om gensidig retshjælp ved anmodning om forkyndelse af dokumenter og bevisoptagelse mellem Danmark og de øvrige nordiske lande.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Danmark deltager ikke i en kommende vedtagelse af det foreliggende forordningsforslag, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark. Forslaget vil af samme grund ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

De ovenfor under pkt. 6 omtalte internationale instrumenter, som Danmark har tiltrådt, vil fortsat finde anvendelse ved anmodninger om bevisoptagelse mellem Danmark og andre lande, herunder de øvrige EU-medlemsstater.

Økonomiske konsekvenser

Danmark deltager ikke i en kommende vedtagelse af det foreliggende forordningsforslag, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark. Forslaget vil af samme grund ikke medføre økonomiske konsekvenser for Danmark.

8. Høring

Sagen har *senest* været i skriftlig høring i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. maj 2019.

Sagen har endvidere været i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Advokatrådet, Amnesty International, Copenhagen Business School (CBS Law), Dansk Erhverv, Danske Advokater, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, DI, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Finansrådet, Forbrugerrådet Tænk, Institut for Menneskerettigheder, Københavns Universitet (Juridisk Institut), Realkreditrådet, Retspolitisk Forening, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Aalborg Universitet (Juridisk Institut) og Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Domstolsstyrelsen, Vestre Landsret, Østre Landsret, Københavns Byret, Datatilsynet, Advokatsamfundet, Forbrugerrådet Tænk, Institut for Menneskerettigheder, Sø- og Handelsretten.

I de høringssvar, hvor der er afgivet bemærkninger, er der blevet udtrykt en positiv holdning til forslaget. Således har Advokatrådet udtalt, at man finder forslaget hensigtsmæssigt. Ligeledes har Forbrugerrådet Tænk udtalt, at man umiddelbart finder forslaget hensigtsmæssigt i forbindelse med grænseoverskridende sager.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til forslaget.

Generelt forventes der dog umiddelbart opbakning til formandskabets oplæg på rådsmødet den 6.-7. juni 2019. Det skal bl.a. ses i lyset af, at et flertal af medlemsstater på arbejdsgruppeniveau har givet udtryk for en positiv indstilling til ændringsforslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen deler ønsket om at styrke det retlige samarbejde mellem medlemsstaterne på det civil- og handelsretlige område og er derfor positivt indstillet over for forslaget.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 24. august 2018.

Punkt 4: Den fremtidige EU-retlige regulering af den materielle strafferet: konklusioner/formandsskabets rapport

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på en politisk drøftelse. Det rumænske formandskab har på baggrund af besvarelser af et spørgeskema udarbejdet en række konklusioner, der har til formål at give vejledende retningslinjer for den fremtidige EU-retlige regulering af den materielle strafferet. Konklusionerne afspejler, at der generelt er konsensus blandt medlemsstaterne om, at EU's lovgivende organer skal udvise tilbageholdenhed i forhold til at fastsætte minimumsregler om definitionen af lovovertrædelser og sanktioner. Konklusionerne lægger endvidere op til, at medlemsstaterne bør gives tilstrækkelig tid til at gennemføre EU-retlig regulering på dette område. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Det bemærkes, at konklusionerne vedrører fremtidig regulering udstedt med hjemmel i artikel 83 i TEUF, som vil være omfattet af det danske retsforbehold.

2. Baggrund

Det rumænske formandskab har iværksat en debat om fremtiden for den EU-retlige regulering af den materielle strafferet. Medlemsstaterne blev i den forbindelse hørt i form af et spørgeskema.

19 medlemsstater har besvaret spørgeskemaet. Danmark har ikke besvaret spørgeskemaet. På baggrund af besvarelserne har det rumænske formandskab udarbejdet en rapport, der har til formål at give vejledende retningslinjer for en eventuel fremtidig videreudvikling af den EU-retlige ramme for den materielle strafferet.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlig og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på en politisk drøftelse.

3. Formål og indhold

I formandskabets rapport er der anført fem emner til refleksion. Emnerne omfatter 1) hjemmelsgrundlaget og opnåede resultater, 2) områder, hvor det kan være nødvendigt at udvide de retlige rammer, 3) områder, hvor det kan være nødvendigt at tilnærme medlemsstaternes sanktionssystemer, 4) udvikling af en fælles forståelse for begreber, der ofte er anvendt, og 5) analyse af anvendelsen af de retlige rammer.

På baggrund af besvarelserne af spørgeskemaet og drøftelserne i bl.a. rådsarbejdsgruppen vedrørende materiel strafferet har formandskabet udarbejdet en række konklusioner, som i det væsentlige fastslår følgende:

- EU's lovgivende organer bør udvise tilbageholdenhed i forbindelse med fastsættelse af minimumsregler vedrørende definitionen af lovovertrædelser og sanktioner.
- På nuværende tidspunkt bør vægten lægges på at sikre effektiviteten og kvaliteten af gennemførelsen af eksisterende EU-regulering.
- For nuværende forekommer yderligere 'Lisbonisation' (overstatsliggørelse) at være unødvendig.
- For nuværende forekommer der ikke at være behov for at udvikle en fælles forståelse af særlige begreber, f.eks. 'serious crime'. Visse medlemsstater har givet udtryk for, at medlemsstaterne skal bevare fleksibilitet i relation til sådanne begreber.
- Der er udpeget en række områder (bl.a. miljøkriminalitet, valgsvindel, identitetstyveri og kriminalitet relateret til ulovlig migration), hvor der kan foretages nærmere undersøgelse af behovet for at fastsætte minimumsregler om definitionen af lovovertrædelser og sanktioner.
- I tilfælde, hvor EU regulerer områder, der allerede er dækket af anden international regulering, bør der indgås en mere dybdegående dialog med de relevante internationale organisationer, f.eks. Europarådet.
- Medlemsstaterne bør sikres tilstrækkelig tid til at gennemføre nationale konsultationer forud for vedtagelsen af EU-retlig regulering og til at gennemføre direktiver, der har hjemmel i artikel 83 i TEUF.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Sagen skal ikke forelægges for Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningskonsekvenser.

Forslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. maj 2019 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdning til forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen har ikke på nuværende tidspunkt en generel holdning til formandskabets konklusioner, men er umiddelbart positivt indstillet.

Det bemærkes, at konklusionerne vedrører fremtidige retsakter udstedt med hjemmel i artikel 83 TEUF, der vil være omfattet af det danske retsforbehold.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg

Punkt 5: Vejen frem for gensidig anerkendelse på det strafferetlige område. Opfølgning på rådskonklusionerne fra december 2018

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på en politisk drøftelse af formandskabets udkast til en rapport om vejen frem for gensidig anerkendelse på det strafferetlige område. Sagen er en prioritet for det rumænske formandskab og udspringer af de rådskonklusioner om gensidig anerkendelse på det strafferetlige område, der blev vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. december 2018. Fra dansk side tillægger man princippet om gensidig anerkendelse stor vægt. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

2. Baggrund

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. december 2018 vedtog Rådet en række rådskonklusioner om fremme af gensidig anerkendelse på det strafferetlige område ved at styrke den gensidige tillid. Danmark støttede rådskonklusionerne. Rådskonklusionerne udsprang af, at det daværende østrigske EU-formandskab bl.a. havde bekæmpelse af organiseret kriminalitet og beskyttelse af de europæiske værdier som prioritet. I den forbindelse satte formandskabet fokus på gensidig anerkendelse på det strafferetlige område, herunder i forbindelse med udlevering af kriminelle og overførsel af afsonere mellem medlemsstaterne. Dette skulle bl.a. ses i lyset af, at der i de senere år er opstået en række udfordringer i flere medlemsstater i forhold til bl.a. utilstrækkelige fængselsforhold.

Det nuværende rumænske formandskab har valgt at fortsætte det store fokus på det strafferetlige samarbejde i EU og ikke mindst spørgsmålet om gensidig anerkendelse på det strafferetlige område.

Emnet har tidligere været drøftet på arbejdsgruppeniveau og det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 7.-8. februar 2019. Emnet blev

endvidere drøftet på attachéniveau den 8. maj 2019 og i CATS den 13. maj 2019.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlig og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på en politisk drøftelse.

3. Formål og indhold

Det rumænske formandskab lægger op til, at ministrene på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 drøfter formandskabets udkast til en rapport om vejen frem for gensidig anerkendelse på det strafferetlige område.

Rapporten er opdelt i fire hovedafsnit, der hver fokuserer på et emne, som har betydning for den praktiske anvendelse af instrumenter til brug for gensidig anerkendelse og princippet om gensidig tillid.

Den første del af rapporten fokuserer på de udfordringer, der er forbundet med anvendelsen af kriterierne fra Aranyosi-dommen, som i hovedtræk fastslog, at myndigheder ikke må udlevere til lande, hvor der er en objektiv, dokumenteret og reel risiko for umenneskelig eller nedværdigende behandling, samt anvendelsesområdet for at afslå anerkendelse, herunder utilstrækkelige fængselsforhold.

Den anden del af rapporten fokuserer på undervisning i og rådgivning vedrørende instrumenterne til brug for gensidig anerkendelse, herunder behovet for at samle og digitalisere information samt at sikre kendskab hertil.

Den tredje del af rapporten fokuserer på at identificere ”huller” i instrumenterne til brug for gensidig anerkendelse, herunder om der er behov for yderligere EU-lovgivning.

Den fjerde og sidste del af rapporten fokuserer på, hvordan man kan styrke samarbejdet på det strafferetlige område, herunder ved optimeret brug af Eurojust og European Judicial Network (EJN).

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Sagen skal ikke forelægges for Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Sagen giver ikke anledning til at vurdere eventuelle lovgivningsmæssige og økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været i skriftlig høring i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. maj 2019.

Udkastet til rapporten om vejen frem for gensidig anerkendelse på det strafferetlige område har endvidere været i høring hos Direktoratet for Kriminalforsorgen og Rigsadvokaten.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel enighed blandt medlemsstaterne om, at gensidig tillid er en hjørnesten i det EU-strafferetlige samarbejde, og at der er behov for at styrke dette princip.

Der synes at være en generel opbakning til formandskabsrapporten blandt medlemsstaterne.

10. Regeringens generelle holdning

Den danske regerings holdning er grundlæggende, at principperne om gensidig tillid og gensidig anerkendelse udgør hjørnesten i samarbejdet mellem medlemsstaterne og alene bør kunne tilsidesættes under helt særlige omstændigheder. Hvis der rejses tvivl om disse principper, vil det ikke alene svække det praktiske udleverings- og overførselssamarbejde, men også mere overordnet bringe grundlaget for det strafferetlige samarbejde mellem medlemsstaterne i fare.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om vejen frem og opfølgning på rådskonklusionerne vedrørende gensidig anerkendelse på det strafferetlige område har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 6: Rådskonklusioner om forbedring af synergien mellem retlige netværk oprettet af Rådet på området for strafferetligt samarbejde og mellem disse netværk og Eurojust

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6. – 7. juni 2019 med henblik på vedtagelse af rådskonklusionerne, der opfordrer til at fortsætte arbejdet med at sikre koordinering og synergi mellem Eurojust og øvrige netværk på retsområdet. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser eller rejser spørgsmål i relation til nærhedsprincippet. Det forventes, at man fra dansk side kan tage statusorienteringen til efterretning.

2. Baggrund

Eurojust har i samarbejde med The European Judicial Network (EJN), The European Network for investigation and prosecution of genocide, crimes against humanity and war crimes (the Genocide Network), The Joint Investigation Teams Network (JIT's Network) og The European Judicial Cybercrime Network (EJCN) udarbejdet et notat, der skitserer samarbejdet og synergien mellem disse netværk og Eurojust og potentialet for at videreudvikle dette.

På baggrund heraf har formandskabet udarbejdet udkast til rådskonklusioner.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlig og indre anliggender) den 6. – 7. juni 2019 med henblik på vedtagelse af rådskonklusionerne.

3. Formål og indhold

Med rådskonklusionerne opfordrer Rådet generelt til at fortsætte arbejdet med at sikre koordinering og synergi mellem Eurojust og øvrige netværk på

retsområdet. Det fremgår af udkastet til rådskonklusioner, at Rådet 1) opfordrer Eurojust og de øvrige netværk på retsområdet til at fortsætte arbejdet med at sikre koordinering og synergi mellem dem, 2) anerkender at der skal sikres tilstrækkelige ressourcer til Eurojust og netværkene, for at de kan udføre deres opgaver, og 3) støtter yderligere undersøgelser vedrørende muligheden for at etablere et "lean-sekretariat" i Eurojust, der skal yde støtte til EJCEN.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ikke statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

Sagen vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde 16. maj 2019 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at rådskonklusionerne vedtages.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark deler ambitionen om at skabe et godt og effektivt samarbejde mellem Eurojust og øvrige netværk på det retlige område i EU.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Punkt 7: Rådets forordning (EU) 2017/1939 af 12. oktober 2017 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO)

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6. – 7. juni 2019 med henblik på, at Kommissionen fremkommer med information om gennemførelsen af forordningen om Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO). Sagen er omfattet af retsforbeholdet. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser eller rejser spørgsmål i relation til nærhedsprincippet. Det forventes, at man fra dansk side kan tage statusorienteringen til efterretning.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte i juli 2013 med hjemmel i artikel 86 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) et forordningsforslag om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO).

Forordningen blev vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. oktober 2017.

Det er alene 22 medlemsstater, som vil deltage i samarbejdet om EPPO som led i et såkaldt forstærket samarbejde.

Forordningen er omfattet af retsforbeholdet, hvilket indebærer, at den ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

På det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 26. januar 2018 i Sofia, Bulgarien, blev EPPO's samarbejde med andre institutioner/agenturer, herunder Europol, Eurojust og Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) drøftet. Det blev endvidere tilkendegivet, at EPPO's samarbejde med ikke-deltagende medlemsstater ville blive undersøgt nærmere.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. marts 2018 blev der gjort status over arbejdet med gennemførelsen af forordningen, herunder status for udarbejdelsen af ansættelsesprocedurer for EPPO's personale og forventet tidspunkt for udnævnelse af chefanklageren. I relation til samarbejdet mellem EPPO og OLAF oplyste Kommissionen, at Kommissionen i april 2018 forventede at fremsætte forslag til et revideret retsgrundlag for OLAF, hvilket bl.a. skal sikre imod uhensigtsmæssige overlap i funktioner og opgaver (forslaget blev fremsat den 23. maj 2018). Det blev afslutningsvist gentaget, at EPPO gerne skal være aktiv inden udgangen af 2020.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018, den 11.-12. oktober 2018, den 6.-7. december 2018 og den 7.-8. marts 2019 blev der på ny gjort status for gennemførelsen af forordningen. På rådsmødet den 6.-7. december 2018 oplyste Kommissionen, at der er iværksat en proces for at rekruttere en europæisk chefanklager, som skal ansættes i foråret 2019. Kommissionen fremhævede derudover, at der er behov for alle aktørers indsats, hvis ambitionen om, at EPPO skal være i drift inden år 2020, skal opnås.

Et udvælgelsespanel har den 4. februar 2019 forelagt en liste med tre egnede kandidater for Europa-Parlamentet og Rådet. Rådet har på et møde i Coreper den 20. februar 2019 prioriteret de tre kandidater med den franske kandidat højest prioriteret efterfulgt af den rumænske og tyske kandidat. Rådet har udpeget en trio bestående af faste repræsentanter (EU-ambassadører), der herefter har afholdt uformelle drøftelser med Europa-Parlamentet om udnævnelsen af den europæiske chefanklager.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på, at der på ny vil blive gjort status over arbejdet med gennemførelsen af forordningen.

3. Formål og indhold

Oprettelsen af EPPO har til formål at styrke beskyttelsen af EU's finansielle interesser mod strafbare handlinger.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Efter EPPO-forordningens artikel 14, stk. 1, skal den europæiske chefanklager udpeges for en 7-årig periode efter fælles overenskomst mellem Europa-

Parlamentet og Rådet. Rådet træffer afgørelse med simpelt flertal blandt de medlemsstater, der deltager i det forstærkede samarbejde.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forordningen er vedtaget med hjemmel i TEUF artikel 86 og er således omfattet af retsforbeholdet. Sagen har derfor ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har af samme årsag ikke statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

Sagen vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde *16. maj 2019* – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemsstaterne vil tage statusorienteringen til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark deler målsætningen om at sikre bedst mulig beskyttelse af EU's finansielle midler. Derfor vil man fra dansk side være opmærksom på at

sikre grundlaget for et effektivt samarbejde mellem den danske anklagemyndighed og EPPO.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. marts 2019.

Punkt 8: Forhandlingsmandat til en aftale mellem EU og USA om adgang til e-beviser

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på vedtagelse af et udkast til forhandlingsmandat om indgåelsen af en international aftale mellem EU og USA om adgang til elektronisk bevismateriale i straffesager. Med aftalen stræbes der efter at fastsætte fælles regler og imødegå lovkonflikter og at tillade direkte overførsel af elektronisk bevismateriale fra en tjenesteudbyder til en anmodende myndighed. Sagen er efter det senest konsoliderede udkast omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

2. Baggrund

Adgang til elektronisk bevismateriale, som ikke er offentligt tilgængeligt, spiller en stor rolle i efterforskningen af grænseoverskridende kriminalitet, og der fremsættes derfor løbende et stort antal anmodninger om gensidig retshjælp vedrørende udlevering af elektronisk bevismateriale.

En af de vigtigste modtagere af anmodninger om gensidig retshjælp fra EU's medlemsstater vedrørende adgang til elektronisk bevismateriale er USA, hvor de største tjenesteudbydere har deres hovedkvarterer.

Der eksisterer allerede en aftale mellem EU og USA om gensidig retshjælp, men håndteringen af anmodninger om adgang til elektroniske bevismidler kan efter denne aftale være langsommelig og unødigt ressourcekrævende.

Som en alternativ kanal har der derfor udviklet sig et samarbejde, hvor EU-medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder retter direkte kontakt til de amerikanske tjenesteudbydere. Samarbejdet sker imidlertid på frivillig basis og vedrører som udgangspunkt alene såkaldt ikke-indholdsdata, idet

amerikanske lovgivning som udgangspunkt udelukker tjenesteyderne fra at udlevere indholdsdata på frivillig basis.

Imidlertid har den amerikanske kongres i marts 2017 vedtaget den såkaldte US Cloud Act.

Loven præciserer, at amerikanske tjenesteudbydere er forpligtet til at efterkomme amerikanske afgørelser om udlevering af indholdsdata, uanset hvor dataene er lagret.

Herudover giver loven mulighed for, at den amerikanske regering – under visse betingelser – indgår aftaler med andre lande om, at amerikanske tjenesteudbydere kan udlevere indholdsdata direkte til andre lande, dvs. uden de amerikanske myndigheders mellemkomst.

Udleveringen vil skulle ske under forudsætning af opfyldelsen af visse betingelser, som vil skulle fastsættes nærmere i de enkelte aftaler med de forskellige lande.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på vedtagelse af et udkast til forhandlingsmandat om indgåelsen af en international aftale mellem EU og USA om adgang til elektronisk bevismateriale i straffesager.

3. Formål og indhold

Kommissionen har den 5. februar 2019 fremlagt et udkast til en henstilling til rådsafgørelse om bemyndigelse til at indlede forhandlinger med henblik på indgåelse af en aftale mellem EU og USA om grænseoverskridende adgang til elektronisk bevismateriale inden for strafferetligt samarbejde.

Det fremgår bl.a. af henstillingen, at der med aftalen stræbes efter at fastsætte fælles regler og imødegå lovkonflikter i forbindelse med pålæg vedrørende indholdsdata og ikke-indholdsdata, at tillade direkte overførsel af elektronisk bevismateriale på et gensidigt grundlag fra en tjenesteudbyder til en anmodende myndighed og at sikre respekt for grundlæggende rettigheder.

Udkastet til forhandlingsmandatet har efterfølgende været drøftet på teknisk niveau, hvor der navnlig har været fokus på, hvordan medlemsstaterne løbende skal inddrages i forhandlingerne med USA.

Ved fremlæggelsen af det første udkast til forhandlingsmandat var det uafklaret, om sagen var forbeholdsramt. Sagen er efter det senest konsoliderede udkast til forhandlingsmandat omfattet af det danske retsforbehold, og Danmark vil derfor ikke deltage i en eventuel afstemning om vedtagelse af forhandlingsmandatet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. maj 2019 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forhandlingsmandatet forventes vedtaget i forbindelse med rådsmødet den 6.-7. juni 2019.

10. Regeringens generelle holdning

Sagen er efter det senest konsoliderede udkast til forhandlingsmandat omfattet af det danske retsforbehold.

Fra dansk side vil man tage en eventuel vedtagelse af et forhandlingsmandat til Kommissionen til efterretning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. marts 2019.

Punkt 9: Forhandlingsmandat til 2. tillægsprotokol til Europarådets Budapestkonvention

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

KOM (2019)71 Endelig

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på vedtagelse af et forhandlingsmandat til Kommissionen til brug for forhandlingerne i Europarådet om 2. tillægsprotokol til Budapestkonventionen. Sagen er efter det senest konsoliderede udkast omfattet af retsforbeholdet. Derfor deltager Danmark ikke i en eventuel afstemning om vedtagelse af forhandlingsmandatet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

2. Baggrund

Europarådets Komité for Cyberkriminalitet har nedsat en arbejdsgruppe, der siden september 2017 har arbejdet med udarbejdelse af udkast til 2. tillægsprotokol til Budapestkonventionen.

Budapestkonventionen er den første internationale konvention om kriminalitet begået via internettet og andre computernetværk. Konventionen vedrører bl.a. ophavsretskrænkelser, computerrelateret svindel, børnepornografi og krænkelser mod netværkssikkerhed.

Formålet med udarbejdelsen af tillægsprotokollen er at styrke og effektivisere retshjælpssamarbejdet mellem medlemsstaterne til Budapestkonventionen.

Det bemærkes, at tillægsprotokollen skal anses som et supplement til andre allerede eksisterende internationale instrumenter på retshjælpsområdet. Hensigten er således, at tillægsprotokollen skal dække de områder, som ikke er nærmere adresseret i disse instrumenter.

Siden september 2017 har der været afholdt en række samlinger i arbejdsgruppen, hvor man har drøftet konkrete tekstforslag til den nye tillægsprotokol. Der er på nuværende tidspunkt kun foreløbigt vedtaget mindre betydelige tekstdele, som bl.a. vedrører, hvilket sprog anmodninger om retshjælp skal skrives på.

Det forventes, at udkast til tillægsprotokollen er færdigudarbejdet til *december 2019*.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på vedtagelse af forhandlingsmandat til Kommissionen.

Hvis et forhandlingsmandat vedtages, får Kommissionen mandat til aktivt at deltage i forhandlingerne om tillægsprotokollen i Europarådet.

Ved fremlæggelsen af det første udkast til forhandlingsmandat var det uafklaret, om sagen var forbeholdsramt. Sagen er efter det senest konsoliderede udkast til forhandlingsmandat omfattet af det danske retsforbehold, og Danmark vil derfor ikke deltage i en eventuel afstemning om vedtagelse af forhandlingsmandatet.

3. Formål og indhold

Fra Kommissionens side er der fokus på, at tillægsprotokollen vil kunne påvirke EU's retlige samarbejde i straffesager. Kommissionen ønsker derfor et forhandlingsmandat til at deltage i forhandlingerne for at sikre, at der er overensstemmelse mellem tillægsprotokollen og EU-lovgivningen.

Det skal i den forbindelse blandt andet sikres, at tillægsprotokollen er kompatibel med Kommissionens forslag til reguleringen af e-beviser, som består af henholdsvis et forordningsforslag og et direktivforslag. Forslagene, som pt. forhandles i EU-regi, har overordnet til formål at lette indsamlingen af elektronisk bevismateriale på tværs af landegrænser i straffesager. Derudover har direktivforslaget til formål at reducere hindringer for tjenesteydernes frie udveksling af tjenesteydelser. Det bemærkes, at forordningsforslaget er omfattet af retsforbeholdet.

Det skal endvidere sikres, at tillægsprotokollen er kompatibel med en eventuel bilateral aftale mellem EU og USA om grænseoverskridende adgang til e-bevismateriale.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. maj 2019 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes umiddelbart at være opbakning blandt medlemsstaterne til at give Kommissionen et forhandlingsmandat til at deltage i forhandlingerne i Europarådet af 2. tillægsprotokol til Budapestkonventionen.

10. Regeringens generelle holdning

Sagen er efter det senest konsoliderede udkast til forhandlingsmandat omfattet af det danske retsforbehold.

Fra dansk side vil man tage en eventuel vedtagelse af et forhandlingsmandat til Kommissionen til efterretning.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) *den 7.-8. marts 2019*.

Punkt 10: Lagring af data (logning)

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på vedtagelse af et udkast til rådskonklusioner. I konklusionerne lægges der op til at fortsætte arbejdet i EU-arbejdsgruppen om logning, ligesom der lægges op til, at Kommissionen anmodes om at foretage en undersøgelse af de mulige løsninger på de problemstillinger, som følger af EU-Domstolens Tele2-dom fra december 2016. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, ligesom den ikke rejser spørgsmål i relation til nærhedsprincippet. Danmark lægger vægt på, at det inden for EU-rettens grænser, herunder dommen i Tele2-sagen, sikres, at nationale myndigheder i videst muligt omfang har adgang til loggede oplysninger. Fra dansk side kan man derfor fortsat støtte, at der på EU-niveau arbejdes for at finde fælles løsninger på, hvordan nationale logningsregler kan indrettes fremover.

2. Baggrund

EU-Domstolen har ved dom af 21. december 2016 i de forenede sager C-203/15 og C-698/15 (Tele2-dommen) om de britiske og svenske logningsreglers forenelighed med EU-retten bl.a. udtalt, at en generel og uddifferentieret logning af alle lokations- og trafikoplysninger om alle borgere mv. er i strid med EU-retten.

En række medlemsstater – herunder Danmark – har på baggrund af Tele2-dommen fundet det nødvendigt at overveje, hvilke tilpasninger af deres nationale logningsregler der er behov for i lyset af EU-domstolens dom i Tele2-sagen.

Der blev på den baggrund nedsat en arbejdsgruppe på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28.-29. marts 2017 med henblik på at drøfte konsekvenserne af EU-Domstolens dom i Tele2-sagen. *I arbejdsgruppen er der siden nedsættelsen blevet set på mulige løsninger i forhold til både selve lagringen af oplysninger (logning) og adgangen til de lagrede oplysninger.*

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på vedtagelse af et udkast til rådskonklusioner.

3. Formål og indhold

Formandskabet forventes at fremlægge et udkast til rådskonklusioner til vedtagelse i Rådet. Der lægges op til, at arbejdet i EU-arbejdsgruppen om logning skal fortsætte. Derudover anmodes Kommissionen om at forberede en fyldestgørende undersøgelse af mulige løsninger på, hvordan data kan lagres, herunder ved at have målrettede drøftelser med relevante interessenter. Kommissionen anmodes om at afgive rapport om arbejdet med datalagring i slutningen af 2019.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Sagen har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Der er tale om et *udkast til rådskonklusioner* om *bl.a.* det videre arbejde i arbejdsgruppen om konsekvenserne af EU-Domstolens dom i Tele2-sagen.

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Efter retsplejelovens § 786, stk. 4, påhviler det udbydere af telenet eller telenetjenester at foretage registrering og opbevaring (logning) i 1 år af oplysninger om teletrafik (tele- og internetkommunikation) til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold. Bestemmelsen blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 (anti-terrorpakke I) og trådte i kraft den 15. september 2007.

Med hjemmel i denne bestemmelse er der fastsat nærmere regler om logning i bekendtgørelse nr. 988 af 28. september 2006, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 660 af 19. juni 2014, om udbydere af elektroniske kommunikationsnets og elektroniske kommunikationstjenesters registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik (logningsbekendtgørelsen).

Efter logningsbekendtgørelsen skal teleudbydere registrere og opbevare en række oplysninger om navnlig teletrafik for alle deres kunder i et år.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Konklusionerne om det videre arbejde i arbejdsgruppen om konsekvenserne af EU-Domstolens dom i Tele2-sagen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er – ud over høringen i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. maj 2019 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at være officielle tilkendegivelser om de andre landes holdninger til *udkastet til rådskonklusioner*.

Der er dog bred enighed blandt EU-landene om behovet for effektive logningsregler, der udgør centrale efterforskningsredskaber for de nationale politimyndigheder og efterretningstjenester.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side tager man dommen i Tele2-sagen til efterretning og ønsker i videst muligt omfang at finde fælles løsninger sammen med de andre EU-lande og Europa-Kommissionen på, hvordan logningsregler kan indrettes fremover. Danmark lægger i den forbindelse vægt på at sikre de nationale myndigheders fortsatte adgang til loggede oplysninger i videst muligt omfang inden for EU-rettens grænser.

Der kan fra dansk side støttes op om de konklusioner, som formandskabet lægger op til at præsentere for Rådet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) *den 6.-7. december 2018*.

Punkt 11: Opdatering om samarbejde mellem kompetente myndigheder, der håndterer terrorbekæmpelse

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på en meningsudveksling om samarbejde mellem kompetente myndigheder, der håndterer terrorbekæmpelse. Det kan ikke udelukkes, at der bl.a. vil blive opfordret til at styrke samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet. Kommissionen vil eventuelt inddrage anbefalinger fra Europa-Parlamentets Særlige Udvalg om Terrorisme. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man overordnet positiv over for tiltag, der kan styrke samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet. Fra dansk side lægges der vægt på, at klassificerede oplysninger skal behandles særskilt og i overensstemmelse med national lovgivning og national sikkerhed.

2. Baggrund

Den 6. juli 2017 nedsatte Europa-Parlamentet et særligt udvalg om terrorisme, der fik til opgave at adressere de praktiske og retlige udfordringer, der ses i kampen mod terrorisme – med særligt fokus på samarbejde og informationsdeling.

Det Særlige Udvalg om Terrorisme udgav sin endelige rapport den 13. november 2018. Rapporten indeholder 227 anbefalinger til tiltag og initiativer, der kan medvirke til at overkomme de identificerede praktiske og retlige udfordringer samt styrke kampen mod terrorisme i EU.

Rapporten blev vedtaget af Europa-Parlamentet ved resolution den 12. december 2018.

Anbefalingerne vedrører en lang række emner, herunder bl.a. terrortruslen, forebyggelse og bekæmpelse af radikaliserings, samarbejde og udveksling af oplysninger, terrorfinansiering og EU's ydre grænser.

I forhold til samarbejde og udveksling af oplysninger anbefaler udvalget bl.a., at medlemsstaterne udvikler den nødvendige retlige ramme for en fremtidig tilgang med ”udveksling af oplysninger som standard”, når det drejer sig om udveksling af terrorbekæmpelsesrelaterede oplysninger med andre medlemsstater og relevante EU-agenturer og -organer. Sådanne oplysninger skal ifølge udvalget som den klare hovedregel udveksles, og der kan kun afstås fra at udveksle oplysninger i særlige tilfælde, hvor videregivelse af oplysninger ville bringe igangværende efterforskninger eller en persons sikkerhed i fare.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2019 med henblik på en meningsudveksling om samarbejde mellem kompetente myndigheder, der håndterer terrorbekæmpelse, og der vil i den forbindelse muligvis blive opfordret til at styrke samarbejdet i EU. Kommissionen vil muligvis inddrage anbefalingerne fra Det Særlige Udvalg om Terrorisme i drøftelserne.

3. Formål og indhold

Det kan ikke udelukkes, at Kommissionen ønsker en drøftelse af, hvilke tiltag der kan styrke EU's indsats på terrorbekæmpelsesområdet. Det forventes i givet fald, at Kommissionen overordnet bl.a. vil opfordre til at styrke samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Udvekslingen af synspunkter medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Udvekslingen af synspunkter medfører ikke i sig selv statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den *16. maj 2019* – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser af de øvrige medlemsstaters holdninger til punktet.

Det bemærkes, at rapporten fra Europa-Parlamentets Særlige Udvalg om Terrorisme generelt er blevet positivt modtaget af medlemsstaterne, men at flere medlemsstater har forholdt sig kritisk til bl.a. udvalgets anbefalinger om standardiseret udveksling af terrorbekæmpelsesrelaterede oplysninger.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side kan man generelt tilslutte sig opfordringer til at styrke samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet. Fra dansk side støtter man initiativer, der kan medvirke til at styrke informationsudvekslingen mellem medlemsstaternes myndigheder med henblik på at forebygge og bekæmpe terrorisme, herunder at øge medlemslandenes bidrag til Europol-databaser og på at sikre Europol adgang til relevante EU-databaser. Fra dansk side er der dog fokus på, at klassificerede oplysninger skal behandles særskilt og i overensstemmelse med national lovgivning og national sikkerhed. Derfor kan man fra dansk side ikke støtte eventuelle forslag, der måtte pålægge EU-medlemsstaterne obligatorisk og/eller automatisk udveksling af sådanne oplysninger med EU, herunder Europol. Regeringen kan derfor ikke støtte anbefalingen om standardiseret udveksling af terrorbekæmpelsesrelaterede oplysninger, der fremgår i rapporten fra Det Særlige Udvalg om Terrorisme.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet er løbende blevet forelagt Folketingets Europaudvalg, *senest forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. marts 2019.*

Punkt 12: Fremtiden for det grænseoverskridende samarbejde mellem de retshåndhævende myndigheder

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6. – 7. juni 2019 med henblik på en politisk drøftelse af fremtiden for det grænseoverskridende samarbejde mellem de retshåndhævende myndigheder med henblik på at styrke det interne samarbejde og sikre, at de eksisterende databaser og instrumenter bliver benyttet effektivt. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

2. Baggrund

Sagen er på dagsordenen med henblik på en politisk drøftelse af fremtiden for det grænseoverskridende samarbejde mellem de retshåndhævende myndigheder. Der lægges således bl.a. op til at drøfte spørgsmålet om de retshåndhævende myndigheders anvendelse af de store mængder data, der er tilgængelig for myndighederne, om der bør tilbydes målrettet undervisning til de nationale myndigheder om anvendelsen af eksisterende EU-instrumenter, og om den økonomiske ramme i EU til intern sikkerhed, og i særdeleshed Europol's budget, er tilstrækkelig. Der ønskes således en orienterende debat, som kan indikere, hvordan der skal arbejdes videre på området.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6. – 7. juni 2019 med henblik på en politisk drøftelse af fremtiden for det grænseoverskridende samarbejde mellem de retshåndhævende myndigheder med henblik på at styrke det interne samarbejde og sikre, at de eksisterende databaser og instrumenter bliver benyttet effektivt.

3. Formål og indhold

Der eksisterer i dag på EU-plan en række databaser og instrumenter, som kan anvendes af de retshåndhævende myndigheder i medlemsstaterne.

Der ønskes en orienterende debat, som kan indikere, hvordan der skal arbejdes videre på området.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. maj 2019 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes officielle holdninger til forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man generelt positiv over for en drøftelse af, hvordan man kan forbedre samarbejdet blandt medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder samt sikre, at de eksisterende databaser og instrumenter bliver benyttet mest effektivt.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.